

Aleg. 92

Wniosek.

Zważywszy, że instytucja obszarów dworskich istniejąca wyłącznie w Galicyi i Bukowinie jest przywilejem właścicieli większej posiadłości z niekorzyścią i krzywdą drobnym właścicielom ziemi;

zważywszy, że wskutek wyłączenia obszarów dworskich ze związków gminnych właściciele 2,916.630 ha w okrągłych cyfrach około 5,000.000 morgów powierzchni kraju nie ponoszą ciężarów gminnych, a takowe za nich właściciele drobnej posiadłości wynoszącej 4,932.553 ha, w okrągłych cyfrach 8,000.000 morgów ponoszą, co jest rzeczą niesłuszną i niesprawiedliwą;

zważywszy, że do obszaru dworskiego niema przynależności, istnieje tylko do gminy, że wskutek tego częstokroć gminy zmuszone są do ponoszenia kosztów leczenia ubogich chorych i do pracy niezdolnych, urodzonych i zatrudnionych lub urodzonych z rodziców zatrudnionych na t. zw. obszarach dworskich, co jest dla mieszkańców gminy oczywistą krzywdą;

zważywszy, że wskutek istnienia obszarów dworskich tworzy się w jednej gminie katastralnej dwie władze, z których jedna rozciąga się na parcele t. zw. rustykalne, a druga na tabularne, z których jedne mogą tworzyć enklawy, w drugich powstają chaos i zamieszanie, sprzeczności interesów obszarów i gmin, co i tak trudne u nas administracyjne stosunki na wsi jeszcze bardziej utrudnia;

zważywszy, że uchwalenie ustawy z r. 1866 o obszarach dworskich nastąpiło wyłącznie wskutek żądań ówczesnych posłów włościańskich, że obecna oświecenijsza generacja włościan jak najenergiczniej zniesienia tej ustawy przez ustawodawców i setkami petycyj domagała się i domaga;

zważywszy, że opinia nietylko wśród ludu, ale i wśród najbardziej zachowawczych posłów niedwuznacznie wypowiedzianą została, że instytucja obszarów dworskich na długo utrzymać się nie da (Przemówienia Piotra Górskiego i Andrzeja Potockiego z dnia 7. lutego 1896 r.);

zważywszy, że wskutek wydzielenia obszarów dworskich osłabiło się gminy siły finansowej i siły do pracy w samej gminie przydać się mogącej;

zważywszy, że interesa narodowe i społeczne zwłaszcza w dzisiejszych czasach wymagają zbliżenia się warstw społecznych, pracy wśród mniej narodo- uświadomionych, tych którym los pozwolił korzystać z więcej wiedzy;

zważywszy, że przez zniesienie niesprawiedliwej i szkodliwej ustawy o obszarach dworskich usunie się znaczną część niezadowolenia i goryczy i usunie się szkodliwy pod względem narodowym i społecznym wpływ tych, którzy żyją i rozwijają waśnią społeczną;

zważywszy, że wszelkie argumenty, jakoby przez połączenie obszarów dworskich z gminami zniszczyć się musiało te pierwsze, nie są trafne, gdyż sprzeciwia się im stan faktyczny, wykazujący, że w krajach, w których ustawy o obszarach dworskich nie ma, większa własność pomyślnie się rozwija (Królestwo Polskie, Czechy, Morawa, Śląsk), zaś w kraju mającym obszary dworskie t. j. w Galicyi większa własność szybko zanika;

zważywszy, że przez interesowane strony rozpowszechniana opinia, jakoby przez zniesienie obszarów dworskich właściciele tychże pod względem społecznym się poniżyć musiało, nie jest trafną, gdy przeciwnie prawdą jest, że ten kto zniża się do uboższych od siebie, aby ich podnieść, tem samem sam się podnosi;

zważywszy, że argument jakoby przez zniesienie obszarów dworskich narażało się sprawę narodową w Galicyi wschodniej na niebezpieczeństwo, są pozbawione prawdy, przybliży się bowiem właściciele Polaka do Ruskiego ludu, pozwoli mu skuteczniej pracować w kierunku wyrównania rozsiewanej przez wrogów obu narodowości zawiści;

zważywszy, że przez ustawę o obszarach dworskich stworzyło się rzecz sprzeczną w sobie samej, bo gmina bez majątku gminnego, wydatków gminnych, budżetu, rachunków rocznych, bez publicznej kontroli, bez członków, bez prawa przynależności, nonsens administracyjny, proszący się o jak najszybsze usunięcie;

zważywszy, że potrzeba zmiany administracji gminnej istnieje od lat czterdziestu tj. od chwili wprowadzenia obecnie obowiązującej ustawy i że potrzeba ta została licznymi prawie co roku wnoszonymi wnioskami, rezolucjami do rządu i wezwaniami do Wydziału krajowego poparta;

zważywszy, że Wysoki Sejm uchwałą z dnia 24. marca 1892 r. przekazał wniosek posła Potoczka do Wydziału krajowego do zbadania i przedłożenia projektu zmiany ustawy gminnej, a Wydział krajowy dotychczas temu żądaniu nie uczynił zadość, pomimo upłynięcia 15 lat od chwili zapadnięcia uchwały, —

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy do opracowania i przedłożenia na najbliższej sesji sejmowej ustawy zmierzającej do zmiany ustawy gminnej z dnia 12. sierpnia 1866 dz. u. k. Nr. 19 i ustawy o obszarach dworskich z dnia 12. sierpnia 1866, dz. u. kr. Nr. 19 i ustawy o obszarach dworskich z dnia 12. sierpnia 1866 dz. u. kr. Nr. 20. w kierunku włączenia obszarów dworskich do związku gminnego.

We Lwowie, dnia 18. lutego 1907.

Wnioskodawca:

Wiktor Skołysszewski w. r.

Bojko, Pastor, Stojalowski, Szajer, F. Włodek, Bednarski, Kramarczyk, Szwed, Huza, Buynowski, Wiśniewski, Potoczek, Wesoliński, Maryewski, Zardecki, Szponder.